

Till:

Statsminister Ulf Kristersson

Departementschef för det tilltänkta Klimat- och näringslivsdepartementet Ebba Busch

Klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari

Justitiekansler Mari Heidenborg

7 november 2022

Aurora skickade ett brev till svenska staten den 10 maj 2022. Brevet var en redogörelse för på vilka sätt Sveriges klimatarbete brister mot bakgrund av ledande klimatforskning och hur arbetet måste skalas upp. Dåvarande klimat- och miljöminister Annika Strandhäll svarade på brevet den 1 juni 2022. Svaret redogjorde för Sveriges nuvarande klimatarbete och framhävde att arbetet är mer ambitiöst än många andra länders. I svaret konstaterades att det kan bli nödvändigt att de svenska klimatmålen ses över för att ligga mer i linje med klimatvetenskapen.

I svaret bjöds Aurora in till en dialog med regeringen om hur klimatmålen kan skärpas samt ytterligare klimatåtgärder som kan vidtas på kort och lång sikt. Aurora vill nu acceptera det erbjudandet. Aurora anser att det ovannämnda svaret inte bemöter problemets kärna, nämligen att vi befinner oss i en klimatkris och att tillräckliga åtgärder krävs omgående. Att Sveriges otillräckliga klimatarbete är bättre än andra länders otillräckliga klimatarbete betyder inte att Sverige gör tillräckligt. Omfattande, samhällsomställande och strukturomdanande åtgärder krävs i närtid för att världen ska ha en chans att lindra klimatkrisens effekter.

Aurora vidhåller det som angavs i det tidigare brevet och upprepar att Sveriges klimatarbete är långt ifrån tillräckligt för att leva upp till Sveriges skyldighet att göra sin rättvisa del av de nödvändiga klimatåtgärderna. Planetens och vår hälsa och framtid är direkt beroende av om våra politiker inser allvaret av klimatkrisen eller inte, och därför vill Aurora göra allt vi kan för att få er att göra det. FN:s klimatpanel, IPCC, understryker att om världen ska ha en chans att nå 1,5-gradersmålet och förhindra en klimatkatastrof, så krävs drastiska klimatåtgärder innan 2030.

Det är alltså under denna och nästa mandatperiod som vår framtid avgörs. Aurora menar att om svenska staten inte vidtar tillräckliga klimatåtgärder kan den hållas ansvarig enligt Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (EKMR) gentemot de barn och unga som är beredda att stämma den svenska staten. De rättigheter som aktualiseras och som svenska staten riskerar att överträda är rätten till liv enligt artikel 2, förbudet mot omänsklig och förnedrande behandling enligt artikel 3, rätten till skydd för privat- och familjeliv enligt artikel 8 EKMR samt rätten till skydd för egendom enligt artikel 1 i första

tilläggsprotokollet till EKMR. Dessa rättigheter aktualiseras även i föreningen med förbudet mot diskriminering enligt artikel 14 EKMR.

Sveriges nuvarande klimatarbete är inte i linje med Sveriges rättvisa andel av de globala klimatåtgärderna. Aurora kräver därför att staten:

Gör sin rättvisa andel av de globala åtgärderna för att minska växthugaskoncentrationen i atmosfären, för att hålla ökningen av den globala medeltemperaturen till 1,5 °C jämfört med förindustriella nivåer, genom att vidta tillräckliga och adekvata, processuella och materiella åtgärder för att årligen minska utsläppen av växthugaser och för att årligen öka upptagningen av växthugaser genom naturliga kolsänkor och därmed begränsa risken för negativa konsekvenser av de antropogena klimatförändringarna för käranden.

Detta genom att vidta processuella åtgärder för:

- **att i linje med bästa tillgängliga vetenskap utreda omfattningen av Sveriges rättvisa andel av de globala åtgärderna för att begränsa den globala uppvärmningen till 1,5 °C genom att kontinuerligt, i första hand på årsbasis, minska växthugasutsläppen från IPEJA¹, de konsumtionsbaserade växthugasutsläppen utomlands, växthugasutsläppen som svenska företag orsakar utomlands och växthugasutsläppen från LULUCF, samt att öka upptagningen av växthugaser genom att skydda och restaurera ekosystem som utgör naturliga kolsänkor såsom skog, våtmarker och hav, (*åtgärder inom alla kategorier av klimatpåverkan ska utredas*)**
- **att utreda hur Sverige på ett ekonomiskt och tekniskt genomförbart sätt ska kunna åstadkomma sin kontinuerliga rättvisa andel av de globala åtgärderna inom ovan listade kategorier, (*alla åtgärders genomförbarhet ska utredas*)**

Detta vidare genom att vidta materiella åtgärder för:

---

¹ Industriprocesser, Produktanvändning, fossil Energi, Jordbruk och Avfall.

- **att** efter de ovan nämnda utredningarnas slutförande och i enlighet med deras slutsatser genomföra Sveriges kontinuerliga rättvisa samt tekniskt och ekonomiskt genomförbara andel av de globala åtgärderna inom ovan listade kategorier, *(alla åtgärder ska genomföras)*
- **att** under alla omständigheter med början år 2019 till år 2030 minska utsläppen av växthusgaser från IPEJA, först och främst och så långt som är genomförbart de nationella nettoutsläppen, med minst 9,4² eller minst 6,5³ miljoner ton koldioxidekvivalenter per år och efter 2030 fortsatt säkra ofarliga koncentrationer av växthusgaser i atmosfären, *(redan nu ska staten minska klimatpåverkan både nationellt och internationellt)*
- **att** under alla omständigheter med början år 2019 till år 2030 minska de nationella utsläppen från IPEJA med minst 3,1⁴ eller minst 2,2⁵ miljoner ton koldioxidekvivalenter per år och efter 2030 fortsatt säkra ofarliga koncentrationer av växthusgaser i atmosfären, *(redan nu ska staten minska klimatpåverkan nationellt)*
- **att** under alla omständigheter säkerställa att minskningar av utsläpp av växthusgaser inom en kategori inte åstadkoms genom ökning av utsläpp av växthusgaser inom en annan kategori *(klimatpåverkan inom alla kategorier ska minska) och*
- **att** under alla omständigheter årligen kompensera utsläpp som från och med år 2019 överstiger de utsläpp som är tillåtna med hänsyn till kravet på årliga

² Rättvis andel beräknad med hänsyn till ansvar, jämlikhet, förmåga, kostnadseffektivitet och internationella miljörettsliga principer, i enlighet med Rajamani, Lavanya; Jeffery, Louise; Höhne, Niklas; Hans, Frederic; Glass, Alyssa; Ganti, Gaurav och Geiges, Andreas. National 'fair shares' in reducing greenhouse gas emissions within the principled framework of international environmental law. *Climate Policy*. Vol. 21, nr 8, 2021: 983-1004, s. 995-999.

³ Rättvis andel beräknad med hänsyn till ansvar, jämlikhet, förmåga och kostnadseffektivitet i enlighet med Climate Action Tracker. Fair share. *Climate Action Tracker*. 2022.

<https://climateactiontracker.org/methodology/cat-rating-methodology/fair-share/> (Hämtad 2022-10-29).

⁴ Tekniskt och ekonomiskt genomförbar minskning beräknad i enlighet med F. Sferra et al. 2019. Towards optimal 1.5° and 2 °C emission pathways for individual countries: A Finland case study. *Energy Policy*, Vol. 133, 110705.

⁵ Tekniskt och ekonomiskt genomförbar minskning beräknad i enlighet med M.J. Gidden et al. 2019. Global emissions pathways under different socioeconomic scenarios for use in CMIP6: a dataset of harmonized emissions trajectories through the end of the century. *Geosci. Model Dev.*, 12, s. 1443–1475; och D.P van Vuuren, P.L. Lucas & H. Hilderink. 2007. Downscaling drivers of global environmental change: Enabling use of global SRES scenarios at the national and grid levels. *Global Environmental Change*. Vol. 17, Issue 1, s. 114-130.

utsläppsminskningar genom att minska nettoutsläppen med en motsvarande mängd under efterföljande år. (uteblivna utsläppsminskningar ett år måste kompenseras med ännu större minskningar senare)

Skulle det råda oenighet i synen på statens skyldigheter eller om ett svar inte mottas innan den 21 november 2022 kommer Aurora att utgå från att staten inte avser att följa Auroras krav. I sådana fall ser Aurora ingen annan utväg än att vända sig till en domstol för ett förtydligande av statens skyldighet att minska klimatkrisens effekter. Justitiekanslern har därför erhållit en kopia av denna skrivelse.

Det finns ett stort allmänintresse av att omfattningen av statens ansvar i klimatkrisen prövas och att våra domstolar ger vägledning kring vilka ramar statens klimatarbete måste hålla sig inom. De antropogena klimatförändringarna är komplexa frågor och för att frågan ska prövas på ett adekvat och konstruktivt sätt inom ramen för en rättsprocess krävs omfattande och gedigna arbetsinsatser. Aurora har redan i nuläget mobiliserat ett ekonomiskt stöd för att kunna driva en talan om svenska statens ansvar för att begränsa de negativa konsekvenserna av klimatförändringarna och insamlingsarbetet fortgår. Samtidigt går det inte, enligt de vanliga reglerna om rättegångskostnader, att med säkerhet ta höjd för vilken rättegångskostnadsrisk som en process i slutändan medför.

Mot den bakgrunden vill Aurora redan i detta skede inleda en dialog kring hur staten ställer sig till en överenskommelse som reglerar risken för parterna att stå höga rättegångskostnader. Till exempel kan staten garantera att den inte kommer lägga ut målet på en privat aktör såsom en advokatbyrå. Det skulle också kunna vara möjligt att parterna avstår från att yrka ersättning för sina rättegångskostnader och på så vis enbart står sina egna rättegångskostnader. Ett annat sätt att inte låta rättegångskostnaderna bli alltför omfattande kan vara att hänskjuta målet direkt till Högsta domstolen i enlighet med reglerna i 56 kap. 13 § rättegångsbalken (1942:740).